

Sistemski pristop k zavestnemu soustvarjanju družbe prihodnosti

doc.dr. Tadeja Jere Lazanski
tadeja.lazanski@turistica.si

InCo konferenca 2010

Ljubljana 8. april 2010

Russell Ackoff

(1919 – 2009)

Analiza je bila prevladujoča
miselnost zahodnega sveta
zadnjih štiristo let. (Russel
Ackoff)

Sistemiški pristop

- Sistemiški pristop: način razmišljanja in oblikovanja rešitev problema s celostnega vidika obravnavanja procesov in faz problema in z upoštevanjih zunanjih in notranjih povezav ter vplivov– sistemiško mišljenje, teorija sistemov.
- Cilj: razumevanje, primerno oblikovanje rešitve
- Orodje: modeliranje, simulacija

Sistem

- sistem ima namen
- povezanost elementov sistema
- sistemi opravljajo naloge znotraj večjih sistemov
- sistemi težijo k ravnovesju
- sistemi imajo povratno zanko

Skupine delov

- je skupina elementov, ki niso v medsebojnem odnosu. Čemijo na svojem mestu.

Sistemi

- Vse pojave lahko opazujemo kot mrežo medsebojno povezanih elementov ali kot sistem.
- Vsi sistemi imajo skupne vzorce, obnašanja in lastnosti, ki jih lahko uporabimo za razvoj spoznanj o vedenju kompleksnih pojavov in za premik bliže k enosti v znanosti.

Tri kategorije sistemov

1. Trdi sistemi- kvantitativne vrednosti

Tri kategorije sistemov

2. Mehki sistemi – Kvalitativne vrednosti

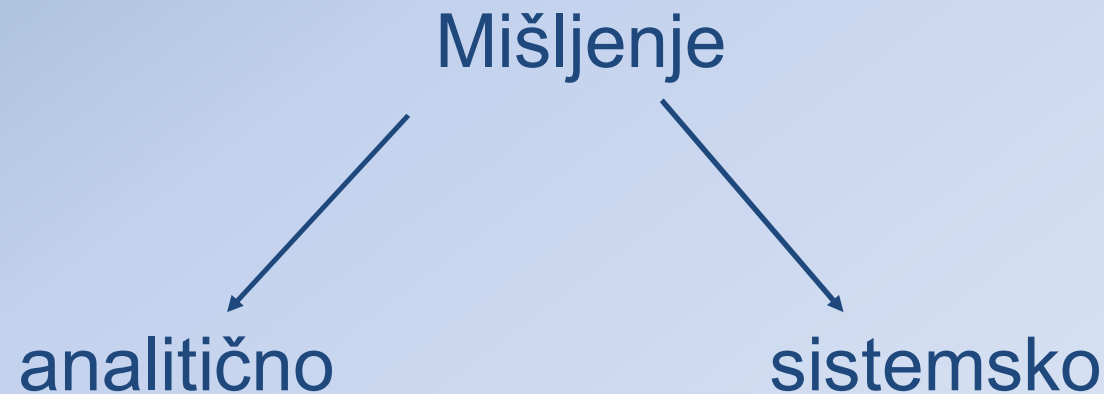
Tri kategorije sistemov

3. Evolucijski sistemi –
zavest, kulturna
antropologija, družbeni
sistemi

Analitično in sistemsko mišljenje

je proces, ki nam omogoča modeliranje sveta in tako ustrezno ravnanje z njim glede na naše cilje, načrte, namene in želje.

Analitično mišljenje

izhaja iz lastnega izkustva. Npr:

čas teče – gremo naprej – vedno vidimo spremembe,

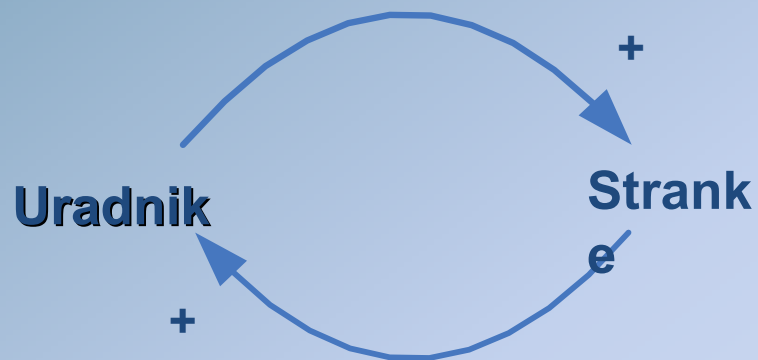
razvoj. Razlage so poenostavljene – vzročno-posledične.

1. Npr. ločila se je, ker je preveč delal.
2. Zaposleni bolje delajo, če imajo več bonitet.

A

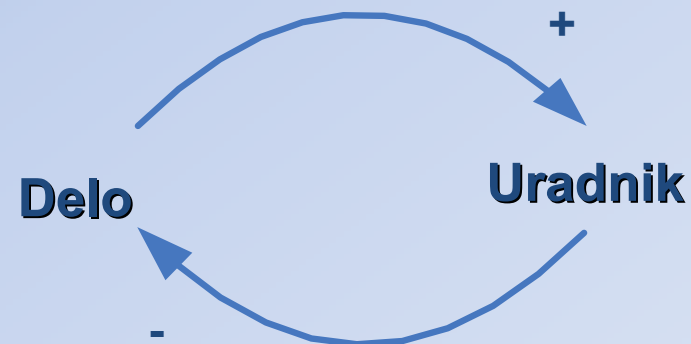
B

Sistemsko mišljenje

Bolj prijazen je uradnik, bolj zadovoljne so stranke.

Bolj zadovoljne so stranke bolj prijazen je uradnik.

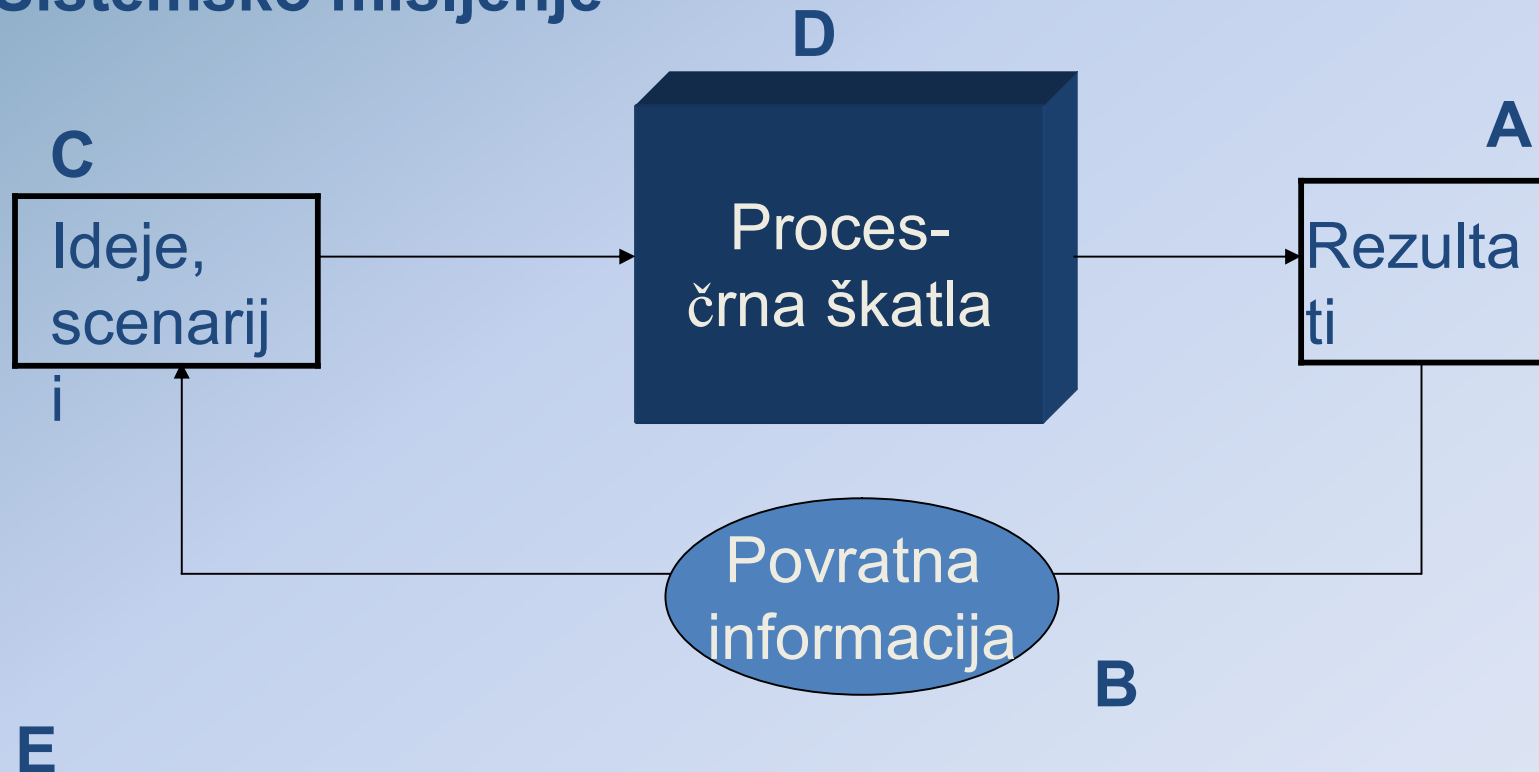
Veliko dela, več mora opraviti uradnik.

Več mora uradnik opraviti, manj dela je opravljenega.

Analitično mišljenje

Sistemsko mišljenje

Načela systemskega mišljenja

- Vidi “veliko sliko”
- Usklajuje perspektive (kratkoročne, srednjeročne, dolgoročne)
- Prepoznava dinamičnost, kompleksnost in medsebojno odvisno naravo sistemov
- Upošteva kvantitativne in kvalitativne podatke
- Podaja zavest, da smo vsi del sistemov v katerih delujemo in, da vsi vplivamo na sistem. Še takrat, ko sistem vpliva na nas. (domneve, vrednote in prepričanja, nenamenske posledice)

Vir: Haines, S. (2005) Pearls of Wisdom. Haines Centre International. San Diego

Vrh ledene gore kot past

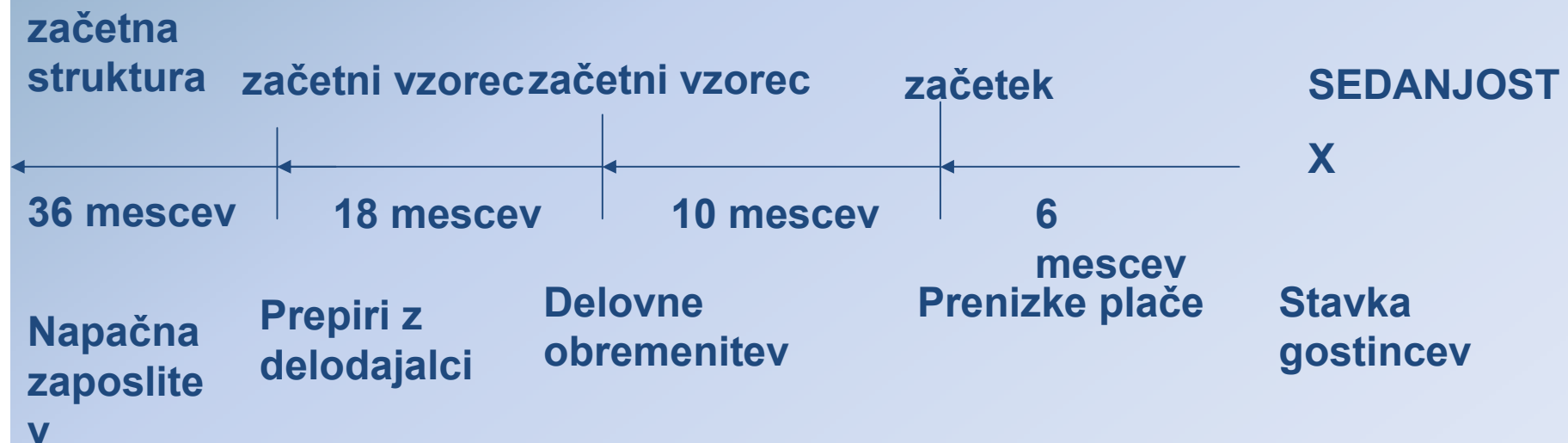

KRATKOVIDNOST ZADOVOLJNOSTI

je naša napaka, ker se ne znamo osredotočiti na 2. in 3. stopnjo.
Želimo spremembo, ki je odvisna od dobrih procesov in struktur in jo dosežemo le z upoštevanjem le-teh.

Prepoznavanje dogodkov, vzorcev in strukture problema

“Kdor hoče videti mora gledati s srcem.
Bistvo je očem nevidno”. (A. de Saint
Exupery)

Sistemska prihodnost

Človek:

- Vidi **veliko sliko**
- Ustvarja **partnerstva** in **povezave**
- Uporablja **sistemski** pristop; prepoznavna ravnovesje **sodelovanja, vodenja, sledenja**
- **soustvarjanja**

Kdo je sistemski mislec

Sistemski mislec zaznava premik zavesti...

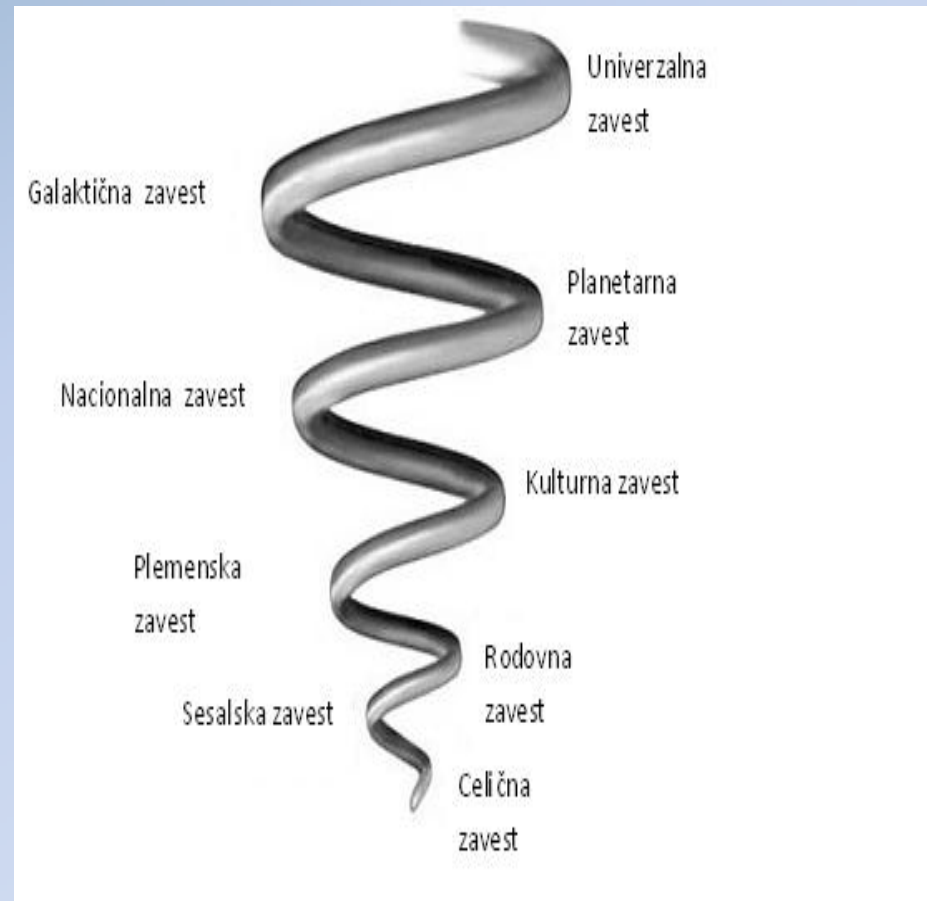
- Celoto, katere elementi v procesu in času neprestano vplivajo drug na drugega in delujejo v smeri skupnega namena.
- “Veliko sliko”
- Medsebojno povezanost sil/nič ne obstaja v vakuumu
- Medsebojno odvisnost, ki pomeni, da obstaja več “pravilnih” odgovorov

Premik zavesti

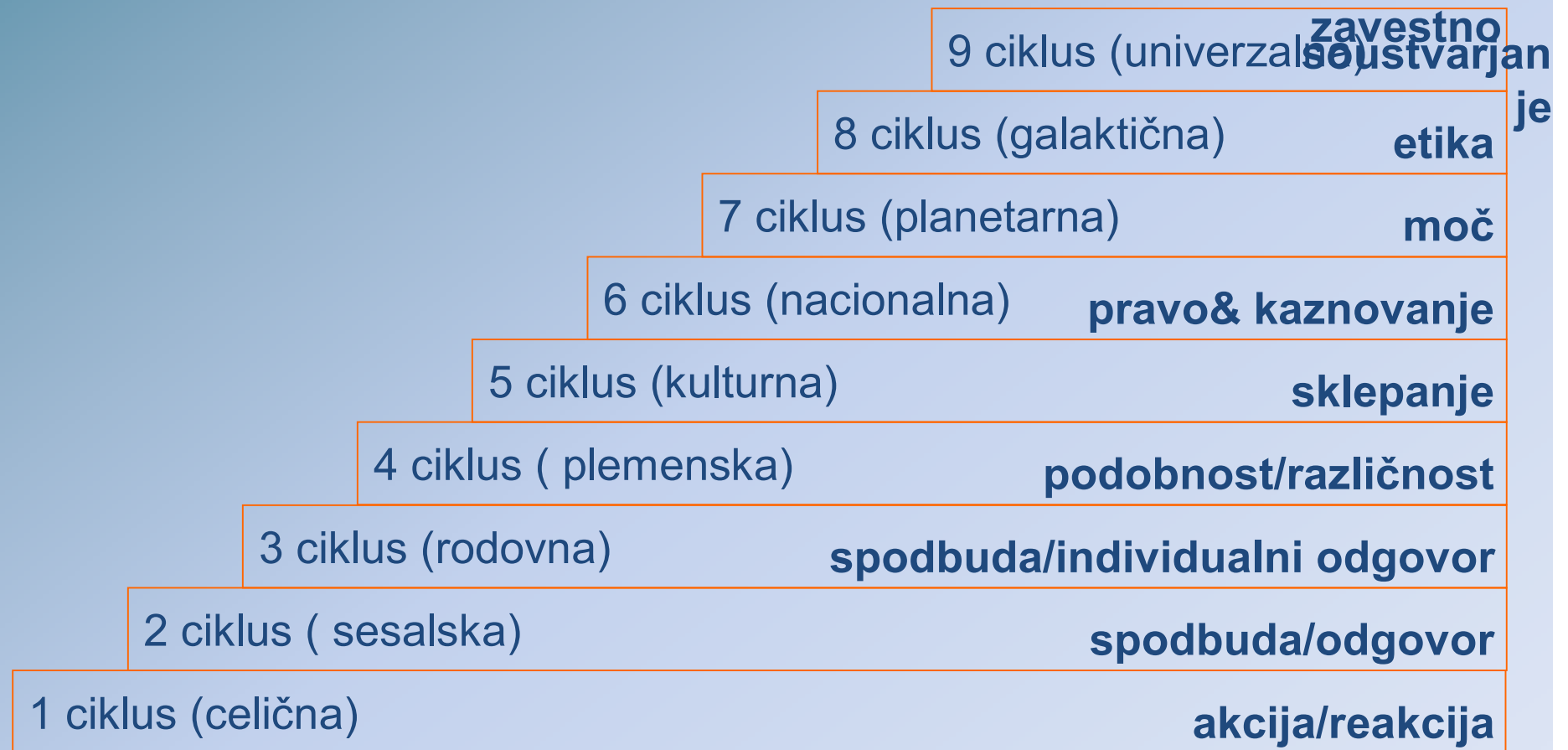
- Čemur posvečamo pozornost tega se začnemo zavedati.
- Zavest se dogaja v živih sistemih. Znak življenja je samoobnovitvena zanka. (Maturana & Varela)

Univerzalna, sistemska zavest

- Je vidik, ki izhaja iz novega, sistemskega, celostnega, holističnega razumevanja delovanja evolucije – biološkega, zgodovinskega, in vidika človekovega zavedanja.
- govori o tem, kako ljudje uporabljamo spoznanja sistemske filozofije in prepoznavamo rast vrednot preko ciklusov zgodovine ter kako ti ciklusi razvoja danes živijo v razumu vsakega človeka.

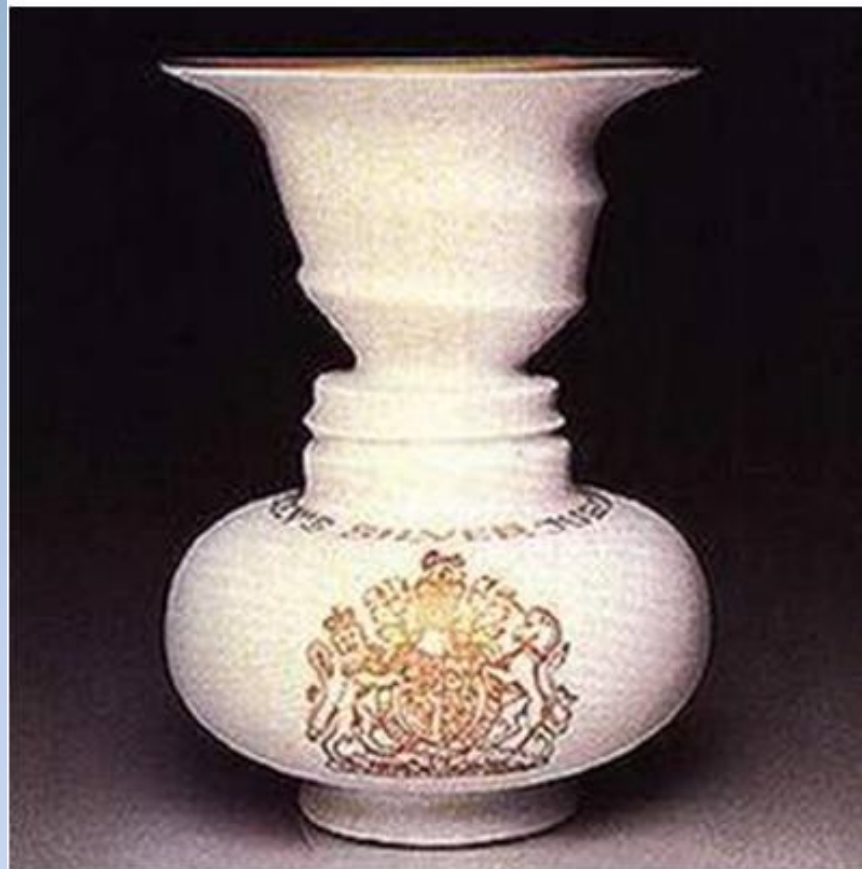
Evolucija ciklusov zavesti

Vir: Calleman, C.J. (2004). *The Mayan Calendar and the Transformation of Consciousness*: Bear & Co. Rochester Vir slike in opisa:

www.mayanmaix.com

Kaj vidite najprej?

Levo - desni konflikt

Povejte BARVO ne besede

RUMENA ORANŽNA MODRA

ČRNA ZELENA RDEČA

RUMENA ŠKRLATNA RDEČA

ORANŽNA ZELENA RUMENA

Desna polovica možgan želi povedati barvo

Leva polovica vztraja na branju besede.

Zaključek

- Evolucija človeške zavesti ni dovolila, da se sistemsko mišljenje predčasno pojavi kot splošno sprejeto mišljenje.
- Sistemsko mišljenje, ki pomeni povezovalno, ne le analitično mišljenje, se pojavi konec sedmega ciklusa, krepi v osmem ciklusu etike in se razvije v devetem ciklusu univerzalne zavesti – zavestnega soustvarjanja.
- Za univerzalno zavest, ki predstavlja zavest harmonične družbe, je vse le izkušnja – ni dobre ali slabe izkušnje, kar je identično za sistemsko mišljenje. Minus in plus sestavljata celoto, celoten sistem. Minus je vedno regulacija plusa in plus je vedno regulacija minusa.

=

Hvala za pozornost